

©Albertina Buisink

Hoe kom ik van een overeenkomst af?

Eén van de belangrijke onderwerpen in mijn advocatenpraktijk is hoe je op de juiste wijze een overeenkomst (tussentijds) kunt beëindigen. Dit gaat namelijk vaak mis.

De eerste vraag die u zich moet stellen, is of er dwingendrechtelijke regels bestaan waaraan u zich dient te houden, bijvoorbeeld ter bescherming van consumenten of handelsagenten. Denkt u bijvoorbeeld aan de goodwillvergoeding die u als wederpartij van een handelsagent door opzegging van de overeenkomst verschuldigd kunt worden.

Bestaat er tussen u en uw wederpartij een overeenkomst op papier of zijn er algemene voorwaarden? Raadpleeg dan eerst de hierin afgesproken regels voor beëindiging en volg deze. Specifieke partijafspraken (bijvoorbeeld over de opzegtermijn, de wijze van opzegging en dergelijke) gaan namelijk voor op de (niet dwingendrechtelijke) wettelijke regels.

Bekijk uw papieren

Indien u wilt opzeggen, onderbouw dat. Beschrijf goed wat de verplichting van de wederpartij precies inhoudt en waarom die is geschonden. Dat kan soms al lastig genoeg zijn en dwingt u hierover (op tijd) na te denken. Bekijk uw “papieren”, wat ligt er vast en wat juist niet?

De perceptie kan bij minder duidelijke verplichtingen, zoals het maken van een “mooie en klantvriendelijke” website enorm verschillen. Vaak hangt met het geschil samen dat de gemaakte afspraken niet goed zijn vastgelegd en partijen hierover verschillende ideeën blijken te hebben.

Wanneer een wederpartij niet doet wat u wilt, dient u deze eerst schriftelijk (!)

de mogelijkheid te geven om alsnog juist na te komen. Dit is van cruciaal belang. Door een niet nagekomen ingebrekestelling komt uw wederpartij juridisch in verzuim en kunt u tot opzegging overgaan. Wanneer u deze stap zou overslaan, ontstaan er, wanneer uw wederpartij het met de beoogde beëindiging niet eens is, veelal later in het proces problemen. Er zijn maar weinig overeenkomsten die meteen te beëindigen zijn als u niet krijgt wat u wenst. Dat kan eigenlijk enkel met zogenaamde “fatale” overeenkomsten; de overeenkomst met een cateraar die een dag te laat levert bijvoorbeeld. Ook is opzegging niet altijd mogelijk, althans, een haalbare zaak. Soms kan het verstandig zijn om de looptijd van de overeenkomst af te maken in plaats van deze tussentijds te willen stopzetten. De specifieke tekortkoming(en) die u aan de wederpartij verwijt moet(en) voldoende ernstig zijn om de overeenkomst te kunnen beëindigen. Wanneer een wederpartij bijvoorbeeld een van zijn zes verplichtingen niet nakomt, ligt een gedeeltelijke ontbinding meer voor de hand. Zo'n overeenkomst is dan immers bijna geheel uitgevoerd. Uiteraard hangt dit ook weer af van het soort verplichtingen waar het om gaat.

Elke overeenkomst opzegbaar

Sommige partijen werken al tientallen jaren samen zonder dat daaraan een schriftelijk contract ten grondslag ligt. Als hoofdregel geldt dat elke overeenkomst opzegbaar zou moeten kunnen zijn, ook langlopende duurovereenkomsten. Dit zijn overeenkomsten zonder een duidelijke einddatum.

Uit de rechtspraak volgt dat de redelijkheid en billijkheid een grote rol speelt bij de opzegging. De opzeggingsgrond moet voldoende zwaarwegend zijn en er moet een redelijke opzegtermijn in acht worden genomen. Zo wilde een beddenfabrikant de samenwerking met een distributeur eenzijdig beëindigen met een opzegtermijn van zes maanden. Volgens de rechtbank en het hof was deze opzegging wegens het ontbreken van een voldoende zwaarwegende opzeggingsgrond niet mogelijk. Hierbij speelde ook dat de distributeur qua omzet afhankelijk was van deze partij. Onze hoogste rechter, de Hoge Raad, oordeelde anders; opzegging is mogelijk, al kan de situatie meebrengen dat een andere opzegtermijn wordt gekozen of dat er door de opzeggende partij schadevergoeding moet worden betaald.

De juiste regels

Realiseert u zich dat het op de juiste wijze beëindigen van een overeenkomst niet zo eenvoudig is als men soms wenst. Mocht uw wederpartij zich tegen de gewenste beëindiging verzetten, dan kan al snel een geschil ontstaan. Wanneer zo'n zaak voor een rechter zou komen, beoordeelt deze vooral of de beëindiging volgens de juiste regels is verzorgd, en of de reden ervoor wel voldoende zwaarwegend is. Zorg dan ook altijd voor een duidelijk en schriftelijk dossier en win bij belangrijke beslissingen juridisch advies in over uw positie.

Mr Els Doornhein is advocaat en partner bij De Vos & Partners Advocaten. Zij houdt zich o.a. bezig met de juridische begeleiding van innovatieve ondernemers.